

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Sibiu, 24 August.

Cu prima Septembrie a. c. a intrat în vigoare noua lege pentru spirt.

Ministrul de finanțe o a pus în lucrare încă înainte de răscumpărarea regalelor și deja sunt asigurate 25% plus venit pentru vistieria țerei. Are mare lipsă guvernul de bani nu e de vorbă și ne bucurăm, că caută isvoarele în consum și nu în darea directă. Așa e în alte țeri, și e reson să fie și la noi asemenea.

Arândatorii regalelor sau grăbit deja a abdice contractele, confusiunea domnesce pe întreagă linia și nimenea nu se bucură mai mult decât proprietarii fabricilor de spirt, cari în viitoriu vor scîi să profite de legea cea nouă și în loc de 25% să scoată 50 și 100% mai cu seamă, că în viitoriu concurența devine mărginită prin dispozițiunea, că în țeară nu are a se prepara mai mult spirt, decât un anumit cuant pentru consumul intern și earăși un alt cuant anume pentru consumul estern destinat pentru esport.

Vorba e acuma, că oare poporul român înțelepți-se va ori ba? Mai fi va el tot acel consumătoriu al acestei beuturi blăstămate ori se va lăsa de ea, și va începe o vieță nouă, după care se nu și mânco, sănătatea, averea, onoarea și pe urmă să transpoarte și în generațiunile viitoare un sânge moleșit, stricat, cu care se causeze daună irreparabilă următorilor, cari au să devină viitoriu națiunei?!

La aceasta nu putem răspunde pozitiv.

Vor fi multe comune, în cari preoții pētrunși de chemarea și misiunea lor, vor pune la inima poporului ca să se lase de această beutură, care a adus multă nefericire în familii, multă stricăciune în popor, și care în parte a înapoiat instituțiunile noastre culturale, făcând pe popor necapace de a pricepe misiunea lor de o parte, ear de altă parte necapace a contribui în măsură convenită pentru scopuri culturale. Vor fi mulți apostoli, cari se vor ridica la amvon și în convenii private vor da poporului să înțeleagă, că merge spre ruină sigură, dar cine garantează, că mulți preoți fiind — după cum aușim — singuri arēndași, nu vor avea nici un cuvânt față de noaua lege îngreunătoare, ci vor lăsa pe sērmanul popor și mai departe pradă uneltirilor israeliților, cari ași în Ungaria și în Transilvania sunt domni ai situațiunei și pe oamenii, cari sau încercat a-i discredita i-a nimic în opiniunea publică. Avem esemplu în acest respect. Pe noi deci ne împoartă la tot casul, ce vor face românii, cari s'au dedat cu spirtul! Ar trebui ca conducătorii poporului să ia lucrul foarte serios, ar trebui să se for-

meze reuniuni anume, cari să împedece acest morb, care a luat dimensiuni mari și care amenință a face din poporul român un sclav permanent al pericunațiilor de toate categoriile.

Se înfioează omul, când dă în Dumineci și sērbători prin comunele rurale, și află indeseuite birturile, ear bisericile și scoalele pentru tinerimea adultă, goale și încă de multe ori chiar și pe cei chemați a lumina poporul nu-i află acolo, unde le e locul și chemarea, ci din contră acolo, unde nemoralitatea, și tot ce e scārbos să plantează și cultivă cu succes.

Autoritățile superioare au dat dovești de prea mare indulgiță și noi credem, că ar fi timpul — pentru-ca nu cum va să creadă oamenii, că indulgiță este slăbiciune, să li se indigiteze alt soiu de tiau, dacă nu vor să fie timbrați de ceea ce sunt, răspânditorii moravurilor rele în publicul ce așteaptă să fie conducătorii lui, în calea binelui.

Rēul este și la alții, dar voind a fi drepți, el la noi s'a lășit cu mult mai tare, pe noi ne amenință mai mult, ne face mai mari daune morale și materiale și în urma urmelor tocmai noi avem mai mare lipsă ca să legăm tot crucerul pe 10 locuri; și în partea morală, ear tot noi suntem datori, ca pe popor să-l ținem în virtuțile străbune, și să nu-l lășăm pradă celor ce pândesc după el.

Pentru-că în atare cas lesne ne vom trezi păstori fără turme.

Fie — ca preoțiunea noastră să ne înțeleagă și încă să înțeleagă mai mult de cât putem esprima sub astfelu de grave împregiurări, în cari trăim.

Revista politică.

Din și în și tot mai cutezantă devine politica ce o urmăresc cehii. Din frecările interne ce bāntue Boemia e evident, că cehii, și mai ales cehii „tineri”, sunt cu totul tot nemulțamiți cu actuala politică a guvernului Taaffe. Afară de aceasta ura contra germanismului se vedesce dīlnic. Aceasta a trebuit să o esperieze însuși Maj. Sa cu ocasiunea călătoriei la manevre. După cum se telegrafează din Pisek, monarhul a fost întimpinat cu o însuflețire rară atât din partea autorităților, cât și din partea populațiunei. Strigătele și urările entusiastice însă s'au făcut numai în limba cehică. În această limbă a salutat și primariul orașului pe înaltul oaspe. Cât timp a petrecut Maj. Sa a putut observa, că limba germană s'a evitat în un mod demonstrativ, căci la întrebările, ce le făcea Majestatea Sa în limba

germană i-se răspundea sau numai în limba cehă sau nu i-se da nici un răspuns. Se pare, că motivul acestei demonstrațiuni e a se căuta mai ales în însuflețirea, ce o propagă clubul cehilor tineri și în nemulțămirea, ce a străbătut în masele poporului ceh cu politica urmată de cehii moderați. Acestei politice atribue ei diferitele ordinațiuni, prin cari li s'au închis multe institute de învățământ și precederea ministrului de instrucțiune Gautsch.

O epistolă oficioasă din Viena către diariul semi-oficios „Brüner-Mor.-Post” semnaleză călătorii archiducilor: Carol Ludovic și Albrecht la Berlin ca o garanță a temeliei puternice, de alianță între Austro-Ungaria și Germania. Valoarea acestei alianțe, ce-și conservă puterea sa atractivă s'a repețit cu deosebire în timpul din urmă în mod foarte eclatant. Pecând pe orisitul politic se vedu, apropiindu-se conflictul îngrijitoriu, foarte cu greu s'ar fi putut spera măcar o delăturare a aceluia, dacă nu era alianța puterilor centrale, care sciu să împace interesele europene, făcându-se un puternic scut al menținerii păcii. Nu e de lipsă să ne aruncăm privirea la cestiunea orientală, — care se desvoltă în mod firesc spriginită de liga de pace, — ci pentru-ca să ne convingem de adevărul celor dīse, să ne gândim numai la diferențele escate în timpul din urmă între Francia și Italia și va trebui să recunoască ori și cine, că liga de pace e în continuu în acțiune. Nici se încerce cineva a afirma, că dacă relațiunile politice între diferitele puteri erau altfel de cum sunt, s'ar fi putut aplana raporturile atât de acute între Francia și Italia. Încât privesce cestiunea bulgară, se poate constata, că dacă cum-va nu se va face esplosia din lăuntru, e puțină speranță că din afară s'ar putea influința, ca cestiunea să se rezolvească în scurtă vreme.

În ceea ce privesce esercițiile năilor cuirasate franceze tot mai tare dispar aprețierile despre caracterul lor rēsboinic. Aceasta o a declarat însuși ministrul de marină Krantz și prim ministrul Floquet. A fost vorba — dīce Krantz — numai ca să ne putem convinge, dacă ar interveni o eventuală întemplantare, am pute fi pregătiți bine pentru o acțiune. Constată, că esperimentările „Devastation” și „Terrible” au reeșit de tot bine. Tot cu aceasta ocasiune a declarat, că Francia nu doresce rēsbouil, când însă s'ar încumeta cineva a o provoca, nu se va retrage cu umilință, încredințat fiind, că fie-care frances și scie face datorința. Cu privire la inimicii esteri dīce apoi Floquet — de cumva avem — nu ne temem; întocmai ca și cu marina tot așa nu se teme republica nici de inimicii cei interni. Ea va propăși după programul ei, ignorând dispozițiunile estrordinare ale usurpă-

FOIȚA.

Andrieu cel rēsfățat.

(Urmare).

Dela ce s'a hotărit el odată, nu s'ar fi mai abătut, să-l fi desmēntat un om chiar picat din ceriu; mai dīcea el, că la astfelu de treburi totdeuna se află sute de guri rele, cari în adins umblă de stārnesc felu de felu de povesti mincioase, despre june sau despre fată.

Florica avea în fie care seară ocasiune a auși dela mama ei fericirea, ce o asteaptă în casa Brătescului.

Andrieu parte din interes, parte cu o iubire fățarnică nu întârzia a se afla dela dīua întâlnirei lor mai în tot a doua sau a 3-a dī în Strāmbesci, ca să câștige inima Floriceii, pentru care el nu avea nici o leacă de iubire!

Nu era ocasiune ca el să nu presinte miresei sale tot felu de presente, lucruri de lues de cari ea încă nu veduse și astfelu a încerca a o seduce, ca să i câștige inima, în a cărei posesiune Andrieu nu se încredea sigur, și mai cu drept, căci ea nici nu iubea pe Andrieu, dar îl stima fiind-că nu-l cunoșcea, cu cine are de lucru și credea, că din stima ce are cătră el va urma iubirea, carea nu esista, dar

trebuie se esiste între soți, căci la din contră, vai și amar de norocul lor, căci unde intră cearta în casă de acolo norocul iasă.

Astfelu pregătită, ea astepta cununia ei cu Andrieu Brătescul pe dīua de „Preobrejanie” (Schimb. la față). Era vorba adevă între bētrāni ca să se determine o dī însemnată, ca și căsătoria să fie binecuvēntată de cele mai frumoase asteptări.

De nași ai junei pārechi au fost destinați cei mai de frunte cetățeni din Boeresci, ear de oaspeți au fost invitați cel puțin 500 persoane din cei mai fruntași ai ținutului Brătesci și Boeresci.

Invitații se asteptau la un ospēț ca cel din poveste; precum a și fost, și cum se nu fie, când bogătanul din Brătesci își insoară unicul seu fiu cu unica fată a bogătanului din Strāmbesci.

Era dīua de 6 August, dī de sērbătoare, și tot odată și Duminecă și apoi încă și dī destinată pentru cununia lui Andrieu Brătescu cu Florica Nodului din Strāmbesci.

Atât în Brătesci cât și în Strāmbesci stradele erau curățite și stropite cu apă. Aer cald și lin trăgea prin stradele indeseuite de public, ce astepta să vadă pre cei aleși și meniți de a lua parte la nunta lui Andrieu.

Pentru Strāmbesceni era o îndoită sērbătoare. Casele lui badea Iacob erau împodobite cu tot felu de cununi și flamuri lucrate anume în Boeresci.

O masă de 500 de oaspeți era bogat indesată de tot ce oferă ochiului și gustului mai plăcut și mai aromatic. Și cum se nu fie, căci lelea Dochie acum ca nici odată și-a pus toate puterile ca să aibă cu ce sta înainte la atāta oaspeți de cinste și de omenie.

Un freamēt estrordinariu se observa pe stradele Brătescilor și oameni, cari țin minte, abia și pot revoca în memorie să mai fi fost în Brătesci o mișcare așa de viuă dela ospēțul bētrānului Andrieu și până acum.

Trebuie să fie ceva estrordinariu și dīceau mic și mare, tiner și bētrān din Brătesci și din jur cei ce vedură și aușiseră de acel ospēț, toți prevestiau un bun augur în căsătoria lui Andrieu cu fata Nodului din Strāmbesci — afară de o babă sbārcită, gārbovă de spinare și afumată, care nu dīce alta decât: ține-ți minte, n'o să fie lucru bun și de nu va fi așa n'am mai bun ca grumazii. Pe vorbele babelor nu dă nimenea nici o ceapă degerată, dīse un june oches și frumos ca un brad, și după el toți juni și fetițele din Brătesci, ce erau adunați de o parte să privească ospēțul; dar baba numai mai ofta câte odată și dīcea: ține și minte n'o să fie lucru bun și de voiu minți se'mi dīceți cuibul minciunilor.

Toți credeau, că baba e o bețivă, nimenea n'o lua în samă, căci privirile tuturor se îndreptau asu-

torilor și nedreaptă reacțiune pentru restaurarea dictaturii sau a monarchismului

Conchemarea parlamentului german se va face în luna lui Novembre, ear a dietei prusiane în Ianuarie.

„Tribuna“ earăși la înălțimea chemărei sale.

Sub impresiunea concluzelor adunării generale ale Asociațiunii din Abrud, vine un „Z-a“ în „Tribuna“ Nr. 189 din 2 l. c. și se ocupă de scoala de fete a Asociațiunii chiar în prima și a introducerii noului corp didactic, numai ca să sãmene zizanie în corpul didactic și să mai poată isbi în comitet și în unele persoane, de care tribuniștii nu mai pot dormi, și încă dela început să discrediteze scoala, carea pe lângă toate nisuițele lor de a o nimici tot mai există, și după convingerea noastră va progresa mai bine de cât apucase sub conducerea lor.

Nu ne mirăm, că ei nu lasă nici o ocaziune să treacă fără de a-și arăta dinții, căci aceasta este chemarea lor, a distruge tot ce este bun și național, dacă nu este creațiunea lor, și fiind că ei nimic n'au creat și ca nihilisti, ce sunt, nici nu vor crea, n'are se rămână nimic, și fiind-că devisa lor este: „jos cu ori ce autoritate!“ pe toți bărbații noștri, cari nu le sunt „cap plecat,“ dar cu trecutul și munca lor onestă s'au eluptat o trecere oare care la români, s'e-i calumnieze și suspicioneze înaintea cetitorilor lor, și mai cu seamă înaintea tinerimei neesperate, pe care o nebunesc cu frazele lor imprumutate din dicționariul jurnalistic, ce voesc a susține în public numai simțul senzațiunii, în care privință avem modele abundante.

Dacă nu pot ei trăi altminterlea, să o facă și aceasta și vor vedea ei ce sfârșit vor avea; — credem însă, că și în atacurile personale trebuie să se observe oare-cari margini, preste cari omul cu reson nu poate trece, ear cel ce trece merită să fie adus la reson.*)

După ce constată „Z-a,“ că corpul didactic de astăzi este compus tot din oameni noi, afară de d-șoara Filipescu, își pune întrebarea:

„Vor fi profesorii aceștia de acum mai statornici, decât cei care s'au dus?“ și apoi tot densusul își dă următorul răspuns:

„Este ușor de prevădit pentru ori-si-cine, că îndată-ce comitetul mereu se va amesteca în afacerile scolare, cum a făcut în anul trecut, și apoi vor mai veni și cocoanele ico-colo la rândul lor, în loc să-și caute lucrurile de pe acasă, — trebile se încurcă din nou.

„Și probabil e, că se vor încurca.“

Noi nutrim firma speranță, că trebile nu se vor încurca, căci precum n'am aflat noi în anul expirat de justificată ținuta învățătorilor față cu comitetul Asociațiunii, așa nu credem de capaci de asemenea lucruri pe învățătorii de astăzi, cari toți sunt tineri nepreocupați, și credem, neangajați la cei-ce din vanitate au devenit inimicii scoalei.

Comitetul Asociațiunii nici în trecut n'a făcut altu decât ceea ce i-a fost datorința, pentru ce a primit și recunoștința adunării generale. În ale instrucțiunii nu s'a amestecat și credem, că nici în viitoriu nu se va amesteca, dar și aceea credem, că de drepturile și datorințele proprietarului se va folosi și în viitoriu de câte ori va face trebuință, ceea-ce nu poate

*) Precum suntem informați, dl Cosma a intentat „Tribunei“ proces de presă pentru articolul din cestiune. Red.

pra celor vr'o 40 călăreți îmbrăcați în costume naționale, de pe cari își fugeau ochii și cari aveau se petreacă cele vre-o 40 trăsuri trase de cai, cari de cari mai ageri și mai sprinteni și în cari se afla publicul din Brătesci și Boeresci, veniți să asiste la cununia lui Andreiu Brătescu cu fata Nodului din Strâmbesci.

Cine va crede babelor să creadă, dicea junele din Brătesci, altminterlea avea drept, însă el nu scia, că baba Todosie, căci așa o chema, era o femeie, care închea apa și carea cunoștea cele mai amănunte afaceri din familia Brătescilor și carea scia și de purtările lui Andreiu prin Boeresci, precum și de sfzile din casă pentru multele datorii, ce făcuse Dochia pentru Andreiu și în fine, baba Todosie avea să scie și aceea, că Andreiu nu din plăcere ia pe fata Nodului, ci ca să se folosească de averea Nodului, carea era destul de mare și de care Andreiu avea lipsă ne apărută ca să trăească lumea albă.

Dar să lăsăm astăzi babele și profețiile lor și să mergem la Strâmbesci.

Vre-o 40 trăsuri încungiurate de tot atâta călăreți să opresc la casa lui nenea Nicolae Nodu ca se ducă pe fata lor Florica la altariu.

În fruntea călăreților se afla Andreiu mirele, îmbrăcat în un costum ca cel mai pasionat husariu

să invoalve vătămarea drepturilor corpului didactic, dacă acesta nu-și arogă drepturi, ce nu le are și nu se cuvine să le aibă, cum au făcut cei din trecut.

„Cocoanele“? Nu scim ce va să dăcă aceasta frasă accentuată și în trecut, fără ca să se fi arătat măcar numai un cas concret în carele doamnele române din Sibiu să fi influențat în mod dăunos asupra instrucțiunii. Ținem însă și noi, că „cocoanele,“ da! să-și caute de „treboarele“ sale pe acasă, „mamele“ însă ar face foarte bine, dacă ar controla educațiunea copilelor din internat, căci întru aceasta ele sunt cele mai competente, și cre lem, că dacă li se va cere sfatul nu-l vor denega. Au nu cătră densesle s'a adresat comitetul și pentru acuirea de modele de țeseturi naționale?

„Să presupunem însă — dice mai departe „Z-a“ — că cei optimiști vor avea dreptate, când își promit mai multă stabilitate dela noul corp didactic.“

„Numai cât nu ori ce felu de stabilitate va putea să ne mulțemească. Și lucrul la urmă să învărte numai pe lângă persoanele ce vor face stabilitatea, și anume întru cât sunt ele de harnice ca puteri didactice și întru cât sunt ele persoane de caracter.“

Așa este! numai acestea două calități cerem și noi dela noii învățători și dacă le au, stabilitatea este sigură.

Persoanele „de caracter“ își vor ține de a lor datorință, ca să implinească condițiunile, ce au primit, când au cerut postul de învățătoriu la scoala Asociațiunii, — condițiunile cuprinse în concurs, dintre cari una principală este, ca în timpul prescriș de lege să depună examenul special pentru scoalele civile, și atunci stabilitatea nu este periclitată din partea organelor statului, cari au condiționat dreptul de publicitate al scoalei dela prevederea ei cu puteri didactice, cari au depus acel examen; cari fiind harnice, „ca puteri didactice“, stabilitatea este asigurată din partea comitetului Asociațiunii, carele suntem siguri, că nu va hesita un minut pe un asemenea învățătoriu a-l denumi definitiv.

Dar nu așa pricepe „Z-a“ caracterul unui învățătoriu dela scoala Asociațiunii. A ține angajamentul luat, uti figura docet în trecut — nu este lucru de caracter după „Z-a“, ci altceva, ce nici d sa nu scie defini numai în mod figurat, nu pentru de a descrie pe omul cu caracter, ci pentru de a calumnia pe d-l Partenie Cosma într'un mod ne mai usitat până acum nici chiar în „Tribuna.“

„Căci e lucru trist — dice mai departe — dar serios de altă parte, și pus mai presus de ori ce îndoială, că avem căi-va Români, care fac neobosite încercări, cu voe și fără de voe, de a demoraliza spiritele.“

(Așa este! ba și diare, dintre care cel dintâiu e „Tribuna.“)

„Și e păcat de D-șeu, când aceste spirite mai sunt și ale unor tineri de omenie și promițători chiar, și la urmă n'au încotro, dacă nu vreau să ia lumea în cap, decât a se da după pâr și a se face după esemplul ce-l au în față, din oameni ce sunt în neomenie.“

„Se poate simți nu numai în Sibiu, ci și în afară de el, efectul demoralizatoriu al unui om cum este domnul Partenie Cosma în poziția sa de director executiv al „Albinei“ și totodată ca înrudit cu părintele metropolit Miron.“

De geaba ar fi toată osteneala făcută pentru înființarea scoalei „Asociațiunii“, dacă efectul stricăcios s'ar introduce pe încetul și în institutul acesta, și scoala cu internat ar ajunge pe mână unor persoane cu creșterea câștigată în scoala dlui Partenie Cosma, pentru oameni cu astfelu de vederi cinice scoala nu are un scop de educațiune, ci este

unguresc din Transilvania: o pălărie de vânătoriu îi acoperea „scumpul“ lui cap, ear la laturea lui atârna o sabie care din când în când lovia cu ascuțitul ei pe unul din cei mai sprinteni armăsari de 3 ani, pe care încă nimenea nu-l cutezase al încăleca, din erghelia lui Badea Iacob Brătescu.

Cu mult alaiu și voie bună oaspeții petrecură pe miri până la sfânta biserică spre a se lega unul de altul până la moarte prin sfânta taină a cununiei.

Masa cea lungă a Nodului astepta gătită, cum se cuvine sosirea oaspeților cu mirii dela sfântul altariu.

La masă toți erau cu voe bună ca la ospet, cum am dice, mâncările și beuturile erau bune, căci nașa le-a sciut pune — vorba celui din poveste.

Și până aci mai povestia unul o pățanie mai de șagă ca celalalt, dar după ce golii fie-care câte 2-3 pocale de vin de cela cumu i uloiul de gras și galbin ca aurul, de țî părea să-l sorbi cu ochii și de care în Strâmbesci numai la badea Nicolae Nodu aflai, apoi să i fi vădit, că nu încăpeau la povesti. Cum diseiu, toți erau cu voe bună, numai Florica părea ca și cum ar fi perdut cine scie ce bine și fericire; ba încă mai mult, gândi că are se plece în prinsoare pe viață. Unde și pironia ea odată ochii apoi sta uitată și incremenită nebăgând

o instituțiune, în care se pot remunera serviciile personale prestate, prin vre-un post salarisat.“

Aceasta adunătură de cuvinte e o efronterie fără păreche.

Ce necs este între scoala Asociațiunii și între dl P. Cosma, „ca director executiv al „Albinei“ și totodată ca înrudit cu părintele metropolit Miron.“

A cerut dl Cosma vre-un serviciu dela fostii învățători sau dela cei actuali?

Ș'a condiționat dl Cosma votul seu, de carele dispune în comitetul Asociațiunii, pentru vre-un învățătoriu, dela nescari servicii, ce are să i le facă respectivul? A fost sau este vre-un învățătoriu la scoala de fete, carele a servit sub dl Cosma ca director executiv al „Albinei“?

Dacă este vorbă de cinism, unde poate fi un cinism mai condamnabil, decât a arunca în fața unui bărbat cinstit, cu trecut și present nepetăt, învinuire: că demoralizează pe alții, fără a arăta măcar numai un cas concret, ci numai așa în general, ca și cum aceea ar fi un lucru, carele se înțelege de sine!

Cel-ce demoralizează pe alții, trebuie să fie și însuși demoralizat.

Cine poate afirma aceasta despre dl Cosma?

Dar un necs totuși este între dl Cosma și între scoala Asociațiunii.

De când s'a născut ideea înființării acestei scoale, dl Cosma a fost unul dintre cei mai zeloși spriginitori ai acestei idei, și dacă odată s'a realizat, și-a ținut de a sa datorință, ca să asigureze existența scoalei.

Mai arete „Z-a“ numai unul carele în astă direcțiune lucră cât dl Cosma.

În ce consistă „efectul demoralizatoriu“, ce l'a produs dl Cosma!

În afaceri scolare dl Cosma numai ca deputat în dietă și în congresele și sinoadele noastre bisericesti a avut ocaziune să și manifeste vederile sale.

În dietă a fost unul dintre cei mai aprigi apărători ai autonomiei scoalelor noastre confesionale. În congrese și sinoadele noastre, toate îmbunătățirile, câte s'au ajuns pe acest teren, s'au făcut cu concursul lui foarte activ, el a fost și este și astăzi între aceia, cari luptă pentru progres.

Ce va se dăcă „vederile cinice“ ale dlui Cosma?

Din aceasta apostrofare cam putem cunoaște, cine e ascuns după masca „Z-a.“

În ochii acelora, cari erau dedați a fi tămăiați și când nu lucrau nimica, numai pentru-că veniau să și dea un aer oare-care, este cinism:

că dl Cosma nu consimte cu așa numitele „Viflemuri“ și susține că: pentru-că un funcționar salarisat își implinesce datorința nu poate pretinde nici o mulțămire dela acela, carele îi dă pânea, și atât în sinoade cât și în adunările generale ale Asociațiunii a insistat pentru desrădăcinarea acestei lingușiri demoralizatoare;

că dl Cosma pretinde ca fie-care funcționar să și implinească datoria și să fie curat la mâni;

că în fine: pretinde ordine și disciplină în biserică, în scoală și în toate oficiile.

Dacă aceasta scoală a dlui Cosma poate supăra pe cine-va, noi bucurosi ne lipsim de acel cineva și dorim ca în bisericile și scoalele noastre să se estindă efectul acestei scoli și să ne ferească D-șeu și biserică și scoala dar și națiunea de acel spirit de moralitate, carele nisuesce „Tribuna“ să-l împoarte la noi din mahalalele Bucureștilor.

în seamă desele toate, ce se ridicară în onoarea ei și a lui Andreiu și glumele, ce erau întrerupte de vr'o 12 muzicanți buni, cari făceau se țîue urechile oaspeților de zicalile lor.

Ea, Florica, prevedea un rău neincugiurat în căsătoria ei cu Andreiu, care i se oglindase înaintea ochilor ei ca de o primejdie de moarte. „De ce te temi nici nu scapi“, dicea ea în mintea ei cea tineră și trează; dar era prea târziu, de tot târziu! căci ce a făcut nu mai poate desface.

Ca să nu mai lungim vorba, la casa lui badea Iacob încă era destulă voe bună și încă se aștepta și mai multă.

Lelea Dochie era foarte neastămpărată și umbla toată foc făcută, arangiând lucrurile cât mai îngrabă că-i părea un an până vor sosi oaspeții cu Florica.

În fine timpul și sosi și lelea Dochie și vădă realizate visurile sale.

Meserii vădend pe soacra mare, carea era cum se dice capul ospățului și pe badea Iacob cu atâta voe bună, își petrecusă din ce în ce mai cu drag și ei, numai Florica sta posomorită și nici n'a vădit o nime cu voe bună, cât a ținut ospetul.

(Va urma.)

Material bun.

Să ne folosim și noi de acest termin al „Tri-bunei“ intru mărirea gloriei ei.

Cu datul din 1 Septembrie, adică din aceeași zi cu articolul d-lui „Z-a“ publicat în „Tribuna“ Nr. 189, cetim în „Kološovár“ Nr. 205 din 4 Sept. următorul articol edificatoriu, frate de cruce cu cele publicate în „Tribuna“ în afacerea scoalei Asociațiunei:

„Scoala română de fete din Sibiu.“

„Despre afacerile acestei scoale, de care mai de multe ori s'a făcut vorbă prin diare, lui „Pesti Napló“ între altele i-se scriu următoarele:

„In edificiul și recușitele scoalei române de fete de aici și a fost investit Asociațiunea transilvană capitalul de 100,000 fl. Înainte de doi ani s'a ridicat acest institut provădit cu internat. Resultatul a lor doi ani este întristătoriu.“

„Comitetul de supraveghiere, carele l'a emis din sinul seu Asociațiunea, s'a cercetat cu corpul învățătoresc, s'au născut frecări, presa a agitat și institutul a rămas gol, la 40 locuri din internat s'au prezentat 20 de eleve, corpul învățătoresc a abdis.“

„Acuma au aranjat lucrurile pentru anul procsim scolaru. Director interimal al institutului a devenit Ioan Popescu, directoară Emilia Petrascu, învățători: Span, Bologa, Szócs, învățătoare: Aurelia Filipescu, carea abdisese odată de acest post, dar earăși a concurat. Cu supraveghierea s'a încredințat br. Urs.“

„Comitetul de supraveghiere arangiând astfel lucrurile a și publicat un apel, în carele provoacă pe toți locuitorii de pe teritoriul locuit de români, ca să grăbească a-și trimite fetele la acest institut.“

„Dar toate frazele cumitetului vor rămâne pe jos. Institutul va rămâne gol și în anul acesta, și încă din cauzele următoare:

„Asociațiunea pentru cultura poporului au înființat acel institut din bani adunați dela întreaga românie, și totuși îl exploatează în favo- rul unei confesiuni. Greco-orientalii îl guvernează, greco-orientalii îl influințează, fetele greco-catolice n'au ce căuta la Sibiu, în metropolia disuniților. A fost o idee nefericită a înființa acel institut la locul reședinții metropolitului gr. or. și nu la un loc neutral, cum este Brașovul sau Clușul. Dar astfelu a voit hămiseala (kapzsiság) confesională.“

„Și nu vor fi eleve nici pentru aceea, pentru-că acea „educațiune superioară“ propriamente nu există. Dela indiviți cu documente pentru scoalele elementare, sau fără nici un document o educațiune atât de superioară nu se poate câștiga; și până acuma acea „cultură superioară“ a stat mai cu seamă din frecările și certele infocate dintre comitetul de supraveghiere și dintre corpul învățătoresc, de cari n'au fost scutite nici elevele. Ear dacă are cineva 500 fl. de spesat, acela și va conrede copila mânilor altor indiviți calificați și cu talent recunoscut, dar nu o va da la un institut al căruia corp didactic abia ajunge la o măsură mediocră“.

„Intreg institutul trebuie pus pe alte baze. In prima linie trebuie dat la o parte comitetul de supraveghiere, (Asta o cere și „Z-a“, carele nu este pedagog.) apoi corpul învățătoresc trebuie completat sdravën (tot din oameni cu „character“ tribunist). Nu este de ajuns că acest institut a nimicit capitalul de până acuma al Asociațiunei, ci întreținerea anuală consumă și venitul anual ca să dea o creștere sinistră la 20 de eleve. Causa cere o cură radicală.“ Touts comme chez Tribuna.

Bucurâte „Tribuna“, că-ți veți cu ochii fructul ostenelelor tale și pe acest teren!

Epilogul desculpării mele.

Arad, Iuliu, 1888.

(Urmare.)

Nu sunt intransigent ireconciliabil. Îl încredințez pe „preotul ortodox“, că din momentul, în care părerea sa despre obedița monachală ar deveni părere dominantă în biserică, eu cel dintâiu voi reclama, ca împreună cu mine toți călugării, cari sunt aplicați în oficii bisericesci, să fie trimiși la urma lor în mănăstire. Motivul e foarte simplu: Călugării aplicați în posturi bisericesci funcționează ca organe administrative ori justițiale în biserică. Ei ca atari stau sub același raport ca toți oficialii bisericesci. Au responsabilitatea oficiului lor. Acum, dacă acestor organe publice li se ridică libertatea voinții pe motivul obediții monachale față de superiori, oare, după legea morală, mai pot fi ele responsabile pentru acțiunile lor? Și ierarchia bisericeii ar putea să pună fără pericol administrațiunea și justiția în mâinile unor persoane, cărora li se ridică liberul arbitriu, asupra cărora „obedița“ monachală spândură ca sabia lui Damocle? În adevăr, guvernamentul eclesiastic constituțional, care în biserică ortodoxă e instituțiune divină, mai mult,

ori mai puțin s'ar schimba în absolutistic, din momentul, când membrii sei, ajutătorii și consilierii episcopului nu ar avea toți libertatea voinții și a lucrării.

„Preotul ortodox“ însă, precum în alte cestiuni așa și în privirea obediței monachale are părerea sa subiectivă foarte greșită, analogă cu părerea filosofilor materialști, cari susțin că frica de necunoscut a produs în omenire credința în existența lui D-șeu. Așa și obedița monachală, după „preotul ortodox“ nu în rațiunea individului și în rațiunea legilor bisericesci, ci în frica de superiori, își are originea, temeiul și scopul seu. „Cum ne aflăm cu acea obedița monachală față de arhieru?“ Mă întreabă „cucernicul“ părinte, și după ce i-am dat răspunsul cuvenit, fără ca să defineze ființa și caracterul obediței monachale, adauge, că „cel mai eclatant argument despre aroganța necompatibilă pozițiunei unui călugăr este tonul îngâmfat și lipsit de toată smerenia“ în care i-am răspuns combatându-l. Care va să dică: călugărul încă și atunci trebuie să fie cu smerenie și obediție, când are să se apere în contra unui asasin?*)

Raportându-ne la începutul vieții monachale și urmărind dezvoltarea ei istorică, ne vom convinge, că în primele trei epoce ale monachismului creștin, anume în epoca aschelor, anachoretilor și a chinoviților, până la Vasiliu cel mare, respective până în secolul al cincilea, obedița monachală era necunoscută. Călugării erau în sensul strîns al cuvîntului oameni independenți, fie-care stăpân absolut pe sine și pe voința sa. Dar după ce S. Pachomiu și S. Vasiliu cel mare au întemeiat stabilimentele comune, mănăstirile, pentru călugări, obedița monachală, care în cărțile noastre bisericesci se dică „ascultarea către năstavnice (igumen)“ s'a introdus ca mijloc necesariu pentru susținerea ordinei și disciplinei în interiorul mănăstirilor. Chiar mănăstirile până la conciliul din Calcedon (a. 451) formau în biserică un fel de stat în stat. Atunci părinții conciliului au stabilit întâia-oară jurisdicțiunea episcopală asupra mănăstirilor și călugărilor. Așadar obedița monachală, așa des apostrofată de „preotul ortodox“ privește individualitatea călugărului petrecătoriu în mănăstire. Ear călugării, cari petrec afară de cuprinsul mănăstirii în serviciul bisericeii și al societății, scoși odată din obligămîntul disciplinei interne mănăstiresci, ei intră în obligămîntul de supunere și ascultare către auctoritatea eparchială ca ori-cari clerici și funcționari publici bisericesci, conform regulamentelor de disciplină bisericescă. Aceasta se vede limpede și din regulamentul de procedură judecătorească în cauzele disciplinare în metropolia noastră, unde la §. 1 aflăm următoarele: „Regulamentul prezintă se estinde asupra tuturor persoanelor, cari sunt însărcinate cu funcțiuni bisericesci, scolare și fundaționale, excepționând pe arhierii și călugării dela mănăstiri.“

Eu am arătat exemple din istoria bisericeii, că în cestiunile publice și acele care ating interesele bisericeii, călugării au procedat povățuiți de dreapta credință, nu de obedița monachală, militând, când alătura când în contra episcopilor lor. Și de aci am concludat, că și eu precum și ori-care călugăr poate să manifeste părerea sa independent de părerea episcopului seu în cestiunile publice, fără ca prin aceasta să se pună în conflict cu poziția sa de călugăr. Căci „trebuie a se supune cineva mai mult lui D-șeu decât oamenilor“, sunt cuvintele sântului apost. Petru, cu care Teodor Studitul în bărbăta pe monachii din Orient la luptă comună pentru apărarea bisericeii în contra despotismului imperatorilor bisantini și episcopilor, cari în loc de păstori sufletesci deveniseră lupi grei, sfășiiind fără cruțare turma lui Christos! „Preotul ortodox“ nu are curajul nici a recunoaște nici a nega veracitatea faptelor istorice, care pentru d-sa sunt numai „afirmative“ nu positive, — dar îmi reflectă, că cu acele „casuri afirmative“ din timpurile vechi nu-mi pot scusa conduita mea „pentru-că, dică mai departe, nici episcopul nostru nici ceialalți înalți arhierii ortodocși,“ la cari m'am provocat mai sus, n'au propagat și nu propagă eresia în biserică ci din contră pentru biserică și ortodocșie acesti mari demnitari bisericesci posed multe și mari merite, în fața cărora dl Mangra atât de mititel este, încât nu este vrednic a deslega curelele încălțămintelor lor.“

(Va urma.)

Varietăți.

* Maj. Sa s'a îndurat prea grațios a denumi de profesor la facultatea iuridică din Cluș pentru filosofia dreptului, pe Dr. Rudolf Werner, fost profesor în Cașovia.

* Direcțiunea postală-telegrafică face cunoscut, că cu 6 Septembrie a. c. nu vor mai circula trenurile de plăcere dela Sibiu până la Ocna și retour.

* Invitare la „Petrecerea de vară“ aranjată de junimea română din Orăștie și jur în pavilionul dela „Două pistoale“ Sâmbătă la 8 Septembrie st. n. 1888. Eventualul venit curat este destinat pentru un scop filantropic. Prețul intrării: de persoană 50 cr., de familie 80 cr., începutul la 8 oare seara. Comitetul aranjatoriu.

* (Recolta în România) „Cur. Financ.“ scrie: Este incontestabil, că recoalta grâului, a orzului, ovésului etc. la noi, dacă n'a fost tocmai es-

*) Să nu abă limba noastră un termin mai cuvințos pentru o față bisericescă chiar și când se intenționează apostrofarea? ! Red.

celintă în ce privesce calitatea, a întrecut toate așteptările, dacă o considerăm cu privire la cantitate. Recolta porumbului însă, deși în genere ceva mai bună ca în anul trecut, lasă foarte mult de dorit. Ploile lipsind la timp, mare parte din porumb e aproape uscat; pe alocurea jumătate din el e perdut. In ultimele două săptămâni au cădut în foarte multe localități ploaie, dar ea fiind târzie, prea neînsemnate îmbunătățiri a mai putut aduce recoltei.

Viile dau o recoltă slabă în anul acesta. Filocsera se dică, că a făcut pașii săi destructori și în județul Buzău; o comisiune a fost trimisă de minister ca să constate aceasta; gerurile de astă iarnă au făcut să degere multe din vii; grindina ce a cădut în abundență în acest an a complectat opera răului. Vin prin urmare vom avea puțin, și natural e, că prețurile să se urce.

Recolta rachiului de prune asemenea va fi slabă. Gerul de astă iarnă a uscat mulți pomi.

Căile ferate ce duc la porturi sunt în plină activitate; cantități însemnate de grâu din districtele Moldovei și de prin Prahova, Buzău și Brăila sunt în continuu expediate spre Brăila și Galați, de unde fără multă așteptare se încarcă și se expediază pentru Franca și Englitera.

* (Căile ferate române.) — Statul român, posedă ași o rețea de căi ferate în lungime de 2405 kilometri; parte din aceste căi au fost construite prin concesionari, în contul lor, parte de concesionari în contul statului, parte de stat prin antreprisă, și unele de stat în regie.

* (Dr. Gamalie) despre care s'a scris în timpul din urmă așa de mult pentru descoperirea ce o a făcut, adică vaccinul contra colerei, și pe care a prezentat-o lui Pasteur, se dică, că e român și e născut la Chișineu.

* (Urmările hoțiilor din peninsula balcanică.) După informațiunile, ce vin de pe la granițele sârbesci, Poarta intenționează concentrarea de trupe la granițele bulgare-serbe și întărirea pozițiunei Romanowo-Xilan. Prin aceasta crede Poarta că va pune capăt bandelor de hoți din Macedonia și Sârbia veche.

* Nestorul Chemieii, Michel Eugène Chevreuil ș'a serbat în zilele trecute în Paris aniversarea zilei născerii sale. Densul numără 102 de ani.

* (O zi nefericită la Perși.) Perșii consideră ca cea mai nenorocită zi în tot anul Mercuria din urmă înainte de anul nou al lor (primă-vara), căci în ceea zi le ar fi mers mai rău străbunilor lor. De aceea ei petrec aceea zi în modul următoriu: Toate prăvăliile stau închise, oamenii rămân acasă, se feresc a bé, a injura și a jura. Mai ales nu dau banii din mână, inchipuindu-și, că ceea ce fac în aceea zi vor face tot anul. De aceea mulți oameni auși sed acasă și își tot numeră banii. Cei săraci se duc afară din oraș cu un urcior, în tăcere și fără a-și întoarce capul, scot apă din fântână și stropesc casa și curtea, spălând oare-cum prin aceasta nefericirea de care se tem. Dacă pe drum se întâlnesc doi amici, cel cu vasul plin stropesc pe celalalt, ba îi toarnă, dacă poate, toată apa în cap, căci aceasta ar fi aducând mare fericire peste cel udat, pentru ce acesta mulțamesce din inimă. Tinerii necăsătoriți se crede a nu fi supuși nefericirii. De aceea ei umblă pe afară și caută pe cei cari voesc să aducă acasă apa iertătoare de păcate, spre a-i oprî de a face aceasta. Ei se duc la fântâni, puțuri și la gârlă, unde suflă în niște trâmbețe de lut și fac șgomot. Alții intră în apă până în genunchi și armași cu băte stropesc pe cei veniți după apă, caută să pue mâna pe ei și să-i tragă în apă, ba le sparg urcioarele. Cu acest chip ei vor se represinte păsările rele. De aceea cei mai mulți, cari voesc să aducă apă, pleacă de acasă de cu noaptea, își ascund urcioarele sub haine, când zăresc pe unu așa numit spirit rătăcit, pe un băiat sau tiner. Indată ce soarele a trecut de ameață, lumea începe a eși din case, pe jos, în trăsura, sau călare. Inșă înainte de ameați nimeni nu călăresce. Unii sunt așa de fricoși, încât nu fac un paș din casă, de cum-va nu li se vor fi arătat nisce semne fericite. Dacă întâlnesc în drum o pasere fatală, sau un animal prevestitoriu de nenorocire, ei se înapoiază acasă, chiar de ar perde prin aceasta, cine scie ce.

Loterie.

Mercuri în 5 Septembrie, 1888.

Brünn: 51 4 84 47 72

Bursa de Viena și Pesta.

Din 4 Septembrie 1888.

	Viena	B.-pesta.
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	101.85	101.90
Renta ung. de hârtie	91.75	91.65
Renta de aur austriacă	111.80	111.50
Galbin	5.84	5.82
Napoleon	9.72½	9.72
100 marce nemțesci	59.90½	59.97
London pe (poliță de trei luni)	122.90	122.90

Nr. 520

[1916] 1-3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învățători la scoalele populare din comunele mai jos numite, în protopresbiteratul Lupșei, se scrie concurs cu termenul pe 11 Septembrie v. 1888.

1. Căcova-Jerii, cu salariu în bani 150 fl.; 60 kgr. legumă; 28 ferdele bucate, grădina scoalei, cuartir și lemne.

2. Ocolişul-mic, cu salariu în bani 120 fl.; 35 kgr. legumă; 15 ferdele bucate; cuartir și lemne.

3. Sartăș-Brăzești, cu salariu în bani 160 fl., cuartir și lemne.

4. Bedeleu, cu salariu 150 fl.; 70 kgr. legumă, 20 ferdele bucate, cuartir și lemne.

5. Mogoș-Mămăligani, cu salariu 100 fl.; 10 ferdele bucate cuartir și lemne.

6. Vința, cu salariu 100 fl. cuartir și lemne și dela fie care comună ca diurne pentru conferințele învățătoresci câte 7 fl.

Doritorii de a ocupa la unul din acestea posturi să și aștearnă cererile concursuale la acest oficiu provădate cu documentele recerute de „Stat. org.” și Normativul școlariu.

Ofenbaia, în 10 August, 1888. Oficiul protopresbiterat gr. or. al Lupșei.

Ioan Danciu,
protopresbiter.

Nr. 415/1888.

[1917] 1-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în comuna Bisericească Târlu-gești cu filia Cărpiniș, recunoscută de clasa a II-a, prin aceasta se scrie concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în foaia arhiepiscopale.

Emolumentele împreunate cu acest post dau suma totală de 642 fl. 40 cr. Reflectanții la acest post au a-și așterne suplicile lor la subscrierul în termenul legal instruite conform statutului organic și regulamentelor din vigoare; și tot acolo pot afla informațiunile mai de aproape.

Brașov, în 18 August, 1888. În conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Oficiul protopresbiterat gr. or. din tractul Brașovului I.

Ioan Petric,
protopr. ca adm.

[1906]

2-3

CONCURS.

Pentru întregirea a trei posturi de învățători devenite vacante la scoala gr. or. din Rășinari, se deschide concurs cu termenul de cinci spredece zile dela prima publicare.

Salariu anual de fie-care post învățătoresc este . . . . . fl. 350.—

Relut de cuartir și lemne cu . . . . . fl. 32.—

Preste tot suma de . . . . . fl. 382.—

Concurenții vor fi îndatorați a cânta la strană în toate duminicile și serbătorile de preste an, a ține instrucțiunile la scoala de repetițiune, eară unul va fi îndatorat cu conducerea grădinei școlare, pentru care serviciu se va folosi pe jumătate din venitul curat al aceleia.

Concursele instruite conform legilor din vigoare vor avea a se adresa de a dreptul la comitetul parochial gr. or. din loc.

Rășinari, la 25 Iuliu, 1888.

Bucur Dancășiu, **Ioan Droc,**
președ. com. par. notariu.

Vidi: **I. Hannia,** adm. prot.

Nr. 282.

[1905] 2-3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela scoalele populare gr. or. din comunele mai jos enumerate din protopresbiteratul Abrudului, se scrie

concurs cu termenul inclusiv 10 Septembrie a. c.

1. Feneș, cu salariu anual de 200 fl., cuartir și lemne.

2. Cărpiniș, cu salariu anual de 200 fl., cuartir și lemne.

3. Trêmpoele, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.

4. Vêrtop, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.

5. Valea-Dosului, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.

Doritorii de a ocupa una din aceste stațiuni învățătoresci, au de a-și subșterne petițiunile instruite conform legilor din vigoare la subscrierul până la termenul mai sus indicat.

Abrud, în 10 August, 1888. Dela oficiul prot. gr. or. al Abrudului

Ioan Gall,
protopresbiter.

Nr. 412.

[1897] 2-3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci dela scoalele confesionale gr. or. române din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul gr. or. al Avrigului, se scrie concurs cu termenul până la 27 August a. c. st. v.

1. Avrig, postul de învățătoriu, diriginte cu salariu anual de 350 fl. și alte trei posturi de învățători cu salariu anual de câte 200 fl. v. a., din cassa bisericeii.

2. Porcești, un post de învățătoriu cu salariu anual de 300 fl., din cassa bisericeii.

3. Streza-Cârțișoara, postul de învățătoriu cu salariu anual de 160 fl.

4. Ucea-inferioară, postul de învățătoriu cu salariu anual de 110 fl., cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi să-și subștearnă cererile concursuale, instruite conform legilor în vigoare la oficiul protopresbiterat gr. or. al Avrigului, posta Avrig (Felek), până la termenul susindicat.

Avrig, 1 August, 1888. În conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

Oficiul protopresbiterat greco-oriental al Avrigului.

Ioan Cădea,
protopresbiter.

Nr. 575.

[1903] 2-3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învățători la scoalele din protopresbiteratul gr. or. al Sighișoarei, în următoarele comune, se scrie concurs în termenul de 30 de zile dela prima publicare.

1. Sighișoara, un post de învățătoriu cu salariu de 300 fl. și anume: a) 235 fl. din cassa alodială; b) 45 fl. dela popor prin repartiție; c) trei stângini de lemne în valoare de 20 fl.

2. Ferihaz, două posturi, unul de învățătoriu primariu pentru clasa a II-a, cu salariu anual în bani 85 fl., solvinți în 4 rate și 20 hectolitre cucuruz sfărmat, computat în 3 fl. 75 cr., în sumă deci salariul de 160 fl., cuartir și lemne de foc.

Învățătoriu secundariu pentru clasa I-a cu salariu în bani 65 fl., solvinți în 4 rate și 20 hectolitre cucuruz sfărmat à 3 fl. 75 cr. în sumă deci salariul anual de 140 fl.

3. Criș, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemnele necesare de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, au să-și trimită cererile concursuale întregite cu documentele cerute de legile școlare în vigoare, până la termiul sus menționat subscrierului oficiu protopresbiterat.

Sighișoara, 31 Iuliu, 1888.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Sighișoarei.

În conțelegere cu comitetele parochiali.

Demetriu Moldovan,
administrator protopresbiterat.

Pr. 594.

[1910] 2-3

CONCURS.

Devenind vacante stațiunile învățătoresci la scoalele noastre confesionale din parochiile:

1. Slimnic. 2. Gușterița. 3. Loamneș Mândra, pentru prevederea acestora cu învățători definitiv, prin aceasta se scrie concurs.

Cu aceste stațiuni învățătoresci sunt împreunate următoarele

Emolumente:

ad 1. Slimnic, 150 fl. în bani, cuartir natural în edificiul scoalei, 2 °□ lemne de foc.

ad 2. Gușterița, în bani 135 fl., prin repartițiune dela popor și 50 fl. din cassa alodială comunală, folosirea unei grădini în curtea scoalei și a două verzării, cuartir natural în edificiul scoalei și lemne de foc după trebuință.

ad 3. Loamneș-Mândra, 150 fl. în bani, de fie care casă câte o fier-tură și lemnele de foc trebuincioase.

Reflectanții la una sau alta din aceste stațiuni, cererile concursuale instruite cu documentele recerute, să le înainteze la oficiul protopresbiterat subscris în termenul de 30 zile dela prima publicare a concursului în foaia arhiepiscopale „Telegraful Român.”

Se cere ca concurenții să fie bine vărsați în cântările bisericesti și în tipic, atât pentru biserică, unde Dumineca și sârbătoarea vor ține strană, cât și pentru întrunirea băeților în scoală.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Sibiiului, în conțelegere cu comitetele respective.

Ioan Hannia,
administrator protopopesc.

Nr. 264.

[1909] 2-3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela scoalele gr. or. române din comunele mai jos însemnate se scrie concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

1. Baștea-Holdea-Coșești, cu salariu anual de 254 fl. 40 cr., și adecă: a) 120 fl. în bani; b) 112 măsuri de cucuruz în boambe, computate după calculul de mijloc à 1 fl. 20 cr. 134 fl., apoi c) cuartir liber și d) 24 °□ lemne.

2. Brisnic, cu salariu 220 fl. 80 cr. și adecă: a) 100 fl. în bani, b) 80 măsuri cucuruz à 1 fl. 20 cr. 96 fl., c) 4 măsuri fasole à 1 fl. 20 cr. 8 fl. 80 cr.; d) folosirea a două grădini cu venit anual de 20 fl., apoi e) cuartir liber și 4 °□ de lemne.

3. Fintoag, cu salariu de 200 fl., solvinți în 4 rate treilunare anticipative, cuartir liber și 8 °□ lemne.

4. Lăpugiul-superior, cu salariu de 300 fl., solvinți în 4 rate treilunare anticipative, cuartir liber și 9 °□ lemne; apoi pentru serviciul de cantor câte 40 cr. dela înmormântarea oamenilor în vârstă și câte 20 cr. dela înmormântarea pruncilor.

5. Rădulesci-Stregoanea, cu salariu de 200 fl., solvinți în 4 rate treilunare anticipative, cuartir liber și 8 °□ lemne.

6. Tissa, cu salariu de 214 fl. și adecă: a) 110 fl. în bani, b) 80 măsuri cucuruz, 96 fl., c) 4 măsuri fasole 8 fl., cuartir liber și 8 °□ lemne.

În comunele de sub 1, fiind scoale în fie care comună, învățătoriu va fi datoriu a ține prelegeri tot a 3-a și din comună în comună.

Doritorii de a ocupa una din aceste stațiuni au a-și așterne suplicile lor instruite conform legilor în vigoare la subscrierul oficiu până la termenul susindicat.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Dobrei.

Dobra, la 6 Iuliu, 1888.

Romul de Crainic,
protopresbiter.

Nr. 474.

[1901] 3-3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din:

a) Rêstoșnea, cu salariu anual 100 fl., cuartir și lemne;

b) Poleți, cu salariu anual 115 fl., cuartir și lemne, — se publică concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în foaia „Telegraful Român.”

Pentruții vor avea a subșterne suplicile concursuale instruite cu documentele prescise în lege, subscrierului, p. u. Maros Vêcs.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Reghinului.

Idicel, 4 Iuliu, 1888.

În conțelegere cu comitetele parochiali.

Galacteon Șagau,
protopresbiter.

[1896]

3-3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci la scoalele populare gr. or. române din comunele mai jos însemnate din tractul protopresbiterat al Clușului, se scrie concurs cu termenul de 20 zile dela prima publicare.

1. Agribiciu, cu salariu în bani 67 fl., bucate 20 merțe mari, loc arătoriu și de cosit, venitele cantorali prețuite în 113 fl., cuartir și lemne de foc pentru învățătoriu și încălțitul scoalei.

2. Apahida, cu salariu de 200 fl. în bani, cuartir în edificiul scoalei cu grădină de legumi și 40 fl. pentru lemne de foc pe seama scoalei și a învățătoriuului.

3. Bărăi, cu salariu în bani 82 fl., 60 merțe mari de cucuruz sfărmat, cuartir în edificiul scoalei și 5 fl. pentru lemne de foc pe seama învățătoriuului vecturate acasă.

4. Geaca, cu salariu de 120 fl. în bani repartițiți pe popor, 30 fl. din venitul pământului școlastic și cuartir în edificiul scoalei.

5. Mociu, cu salariu în bani 200 fl., plățiți în două sau trei rate.

6. Rogojel, cu salariu de 150 fl. în bani și 100 fl., venit sigur din competența cantorală, precum și cuartir în edificiul scoalei.

7. Someșul-cald, cu salariu de 150 fl., computat din venitele pământurilor, pădurei și a competențelor cantorale, precum și cuartir în edificiul scoalei.

8. Someșul-rece, cu salariu de 120 fl. în bani și 80 fl. din bucate, zile de lucru, loc arătoriu, grădină de legumi, pentru cari învățătoriu e îndatorat a face și serviciul cantoral. Afară de acestea mai are învățătoriu cuartir în edificiul scoalei.

9. Someșfalău, aproape de Cluș, cu salariu de 220 fl. în bani, plățiți din repartițiune pe popor, cuartir în edificiul scoalei și 20 fl., pentru lemne de foc pe seama scoalei și a învățătoriuului.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, au a-și așterne suplicile de concurs instruite conform legilor în vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiterat, până la termenul susindicat.

Cluș, 29 Iuliu, 1888.

Oficiul protopresbiterat în conțelegere cu comitetele parochiali.

Vasiliu Rosescu,
protopresbiter.

Szám. 1357-1888 tanf.

[1904] 3-3

Hirdetés.

A néposzi községi elemi román tan-yelvü vegyes népiskolánál rendszeresített és 400 frt. évi fizetés és lak-s kertilletménynek természetben leendő ki nem szolgáltat-hatása esetén 100 frt. illetményvel egybe-kötött rendes tanítói állásra pályázatot hirdetek. — Folyamodók sajátkezőleg magyar és román nyelven irt, kereszt, oklevél, egészségi, szolgálati és erkölcsi bizonyítványal fölszerelt kérésüket az illető kir. tan-felügyelő útján folyó évi szeptember 20-ig adhatják be hozzám.

Besztercze, 1888 augusztus 28.

Havas Gyula,

Besztercze-Naszódvármegye kir. tanfelügyelőj